

EDUARDO
MENDOZA

Gurbilt
teateid
ei ole

GURBILT TEATEID EI OLE

EDUARDO MENDOZA
Gurbilt teateid ei ole

Hispaania keelest tõlkinud Maarja Paesalu

*Toledo
kirjastus*

Originaal: Sin noticias de Gurb © Eduardo Mendoza, 1990

Tõlke ilmumist on toetanud Eesti Kultuurkapital

Toimetanud Janne Kukk
Kujundanud Allan Kukk
Korrektuuri lugenud Mari Laan

Tõlke autoriõigused:
Maarja Paesalu ja Toledo kirjastus, 2017
www.toledo.ee

ISBN 978-9949-9920-4-1 (trükis)
ISBN 978-9949-9920-5-8 (e-raamat)

Trükitud Greif OÜ trükikojas

9. PÄEV

00.01 (kohalik aeg) Maandumine plaanipärane. Konventsionaalne reaktiivjõud (suurendatud). Maandumiskiirus: 6.30 konventsionaalsel (piiratud) skaalal. Kiirus veele maandumise hetkel: 4 Infra-U1 skaalal või 9 Molina-Calvo skaalal. Kubatuur: AZ-0.3.

Maandumispaik:

63Ω (IIβ) 28476394783639473937492749.

Maandumispaiga kohalik nimi: Sardanyola.

07.00 Minu käsu peale valmistub Gurb võtma ühendust piirkonna eluvormidega (reaalsete ja potentsiaalsetega). Kuivõrd me reisime kehatu vormis (puhas intellekt, analüütiline tegur 4800), annan Gurbile korralduse võtta kohalike elanikega sarnanev kuju. Eesmärk: mitte äratada (reaalse ja potentsiaalse) kohaliku fauna tähelepanu. Urinud „Sarnastumiseks sobilike maiste vormide astraalkataloogi“ (SSMVA), otsustan anda Gurbile Marta Sáncheze¹ nimelise inimolendi välimuse.

¹ Marta Sánchez on 1980ndatel estraadilavade vallutanud ja tänaseni publikut hullutav Hispaania popikuninganna. (Siin ja edaspidi tõlkija märkused.)

07.15 Gurb väljub laevast illuminaatori nr 4 kaudu. Pilvitu taevas, kerge lõunatuul, temperatuur 15 kraadi, suhteline õhuniiskus 56 protsenti, meri peegelsile.

07.21 Esimene kokkupuude kohaliku elanikuga. Gurbilt saadud andmed: isendi pikkus 170 sentimeetrit, kolju ümbermõõt 57 sentimeetrit, silmade arv 2, saba pikkus 0,00 sentimeetrit (puudub). Isend suhtleb keeles, mille ülesehitus on äärmiselt lihtne, aga helindamine väga keeruline: *ta kasutab häälendamiseks siseorganeid*. Mõistestamisoskus äärmiselt kasin. Isendi nimi Lluc Puig i Roig (vastuvõetud hääldeandmed võivad olla vigased või puudulikud). Isendi bioloogiline funktsioon: Bellaterra Autonoomse Ülikooli lektor (ainus töökoht). Leplikkuse tase madal. Transpordivahendina kasutab väga lihtsa ülesehitusega, kuid äärmiselt raskesti käsitsetavat masinat nimega Ford Fiesta.

07.23. Isend kutsub Gurbi oma transpordivahendisse. Gurb küsib juhiseid. Käsin pakkumise vastu võtta. Peaesmärk: mitte äratada (reaalse ja potentsiaalse) kohaliku fauna tähelepanu.

07.23 Gurbilt teateid ei ole.

08.00 Gurbilt teateid ei ole.

09.00 Gurbilt teateid ei ole.

12.30 Gurbilt teateid ei ole.

20.30 Gurbilt teateid ei ole.

10. PÄEV

07.00 Kavatsen Gurbi otsima minna. Enne minekut maskeerin kosmoselaeva, vältimaks selle avastamist ja inspekteerimist kohaliku fauna poolt. Uurinud astraalkataloogi, transformeerin laeva maiseks kehaks nimetusega ridaelamu: keskküte, 3 magamist., 2 vannit., terrass, ühis- kasut. bassein, 2 parkimisk. Paindlikud laenu- maksed.

07.30 Otsustan võtta inimolendi kuju. Kata- loogi uurimise tulemusena valin krahvhertsog Olivarese² välimuse.

07.45 Selle asemel et väljuda kosmoselaevast illuminaatori kaudu (nüüd väga lihtsa ülesehitu- sega, kuid äärmiselt raskesti käsitsetav tahveluks), otsustan materialiseeruda seal, kuhu on koondun- nud rohkem isendeid, eesmärgiga mitte äratada tähelepanu.

08.00 Materialiseerun Diagonali ja Paseo de

² Krahvhertsog Olivarest võiks uljuse poolest võrrelda Ivo Schenkenbergiga.

Gracia ristmikul. Mu ajab alla marsruudil Barceloneta – Vall d’Hebron sõitev buss nr 17. Olen sunnitud tagasi hankima pea, mis kokkupõrke tagajärjel minema veereb. Tegevust raskendab pidev autode vool.

08.01 Mulle sõidab otsa Opel Corsa.

08.02 Mulle sõidab otsa kaubik.

08.03 Mulle sõidab otsa takso.

08.04 Saan oma pea kätte ja loputan seda õnnetuspaigast paari meetri kaugusel asuvas avalikus purskkaevus. Kasutan juhust, et analüüsida kohaliku vee koostist: vesinik, hapnik ja kaka.

08.15 Ehkki isendite suurt kontsentratsiooni arvesse võttes on Gurbi asukohta *palja silmaga* pisut raske tuvastada, ei kiirusta ma temaga sensorset kontakti otsima, sest ma pole kursis, kuidas mõjutaks see piirkonna ökoloogilist tasakaalu ja sellest tulenevalt ka siinseid elanikke.

Inimolendid on eri suurusega objektid. Kõige väiksemad neist on nõnda pisikesed, et kui suuremad inimolendid neid kärus ei sõidutaks, astutaks neile kohe peale (ja võib-olla kaotaksid nad ka pea). Kõige suuremate pikkus on harva üle 200 sentimeetri. Üllatav tõsiasi on see, et pikali heites jääb *nende pikkus täpselt samaks kui püsti seistes*. Osa kannavad vuntse, teised vuntse

ja habet. Peaaegu kõigil on kaks silma, mis asuvad näo esi- või tagaküljel, olenevalt kustpoolt vaadata. Inimolendid kõnnivad suunaga tagant ette ja jalgade liikumist tasakaalustavad nad *in-nukalt kätega vehkides*. Need, kes kõige rohkem kiirustavad, annavad oma kätele hoogu juurde nahkportfellide või kilekottide või Samsonite'i nime kandvate kohvritega, mille materjal on pärit teiselt planeedilt. Liikumine autodega (neli paarisratast, mis on läpatanud õhku täis) on tõhusam ja võimaldab inimolenditel saavutada suuremaid kiirusi. Kui ma ei taha, et mind veidrikuks peetaks, ei tohi ma lennata ega pea peal kõndida. Märkus: üks jalgadest – ükskõik kumb – või väline kehaosa nimetusega tagumik olgu alati kokkupuutes maapinnaga.

11.00 Olen oodanud pea kolm tundi, et Gurb minust mööduks. Asjatu lootus. Inimvool selles linnaosas pole vähenenud. Pigem vastupidi. Arvutan, et tõenäosus, et Gurb läheb minust märkamatult mööda, on seitsekümmend kolm ühe vastu. Peale selle tuleb arvesse võtta kaht muutujat: a) Gurb *ei lähegi* minust mööda ja b) Gurb läheb minust mööda, aga ta *on muutnud oma väljanägemist*. Sellisel juhul on tõenäosus, et ma teda ei märka, üheksa triljonit ühe vastu.

12.00 Angeluse aeg. Langetan palves korraks pea, lootes, et Gurb just nüüd mööda ei lähe.

13.00 Püstitasend, mida olen viis tundi oma kehale peale sundinud, hakkab väsitavaks muutuma. Lihased on kangeks jäänud ja lihaspingele lisandub pidev ponnistus, et õhku sisse tõmmata ja välja lasta. Ükskord, kui see mul rohkem kui viieks minutiks meelest läks, tõmbus mu nägu lillaks, silmad hüppasid koobastest välja ja pidin need autorataste alt üles korjama. Kui nii edasi läheb, äratan tähelepanu. Paistab, et inimesed tõmbavad õhku sisse ja lasevad seda välja iseeneslikul moel, mida nad ise kutsuvad *hingamiseks*. Niisugune iseeneslikkus, mis äratas igas tsiviliseeritud olendis vastikust ja mida mainin siin üksnes teaduslikel põhjustel, iseloomustab peale hingamise teisigi inimkeha talitlusi, näiteks vere ringet, seedimist või silmalaugude pilgutamist – mida saab erinevalt teistest mainitud tegevustest ka tahtlikult kontrollida ja sellisel juhul nimetatakse seda *silma tegemiseks* –, küünte kasvamist ja nii edasi. Inimesed sõltuvad sellises ulatuses oma elundite (ja organismi) automaatsest talitlusest, et nad laseksid end koguni iseeneslikult täis, kui neile poleks lapsena õpetatud, kuidas oma loomust kombekusele allutada.

14.00 Mu keha ei pea enam vastu. Toetan põlved maha, kõverdan vasaku jala taha, parema jala ette, ja puhkan. Mär gates mind sellises asendis, annab üks proua mulle kahekümne viie peseeta-se mündi, mille ma viisakusest kohe alla neelan.

Temperatuur 20 kraadi, suhteline õhuniiskus 64 protsenti, nõrk lõunatuul, meri peegelsile.

14.30 Auto- ja jalgsi liikluse kontsentratsioon on pisut vähenenud. Gurbilt ei ole ikka teateid. Kavatsen otsida temaga sensoorset kontakti, ehkki võin sellega rikkuda planeedi õrna ökoloogilist tasakaalu. Valin hetke, kui mööda ei sõida ühtki bussi, keskendun ja saadan välja laineid sagedusega H76420ba140009 ja tõstan sagedust järk-järgult H76420ba1400010 peale.

Teisel katsel jõuab minuni nõrk signaal, mis muutub tasapisi tugevamaks. Dekodeerin sõnumi, mis paistab saabuvat kahest eri paigast, ehkki maa telje suhtes asuvad need üksteisele väga lähedal. Signaali tekst (dekodeeritud):

„Kust te meile helistate, proua Cargols?“

„Sant Joan Despí külast.“

„Kustkohast?“

„Sant Joan Despíst. San Joan Despíst. Kas te ei kuule mind?“

„Proua Cargols, tundub, et meil on vastuvõtjaga väike tehniline probleem. Kas te kuulete meid?“

„Mis te ütlesite?“

„Kas te kuulete meid, proua Cargols?“

„Hallo-hallo. Mina kuulen teid kenasti.“

„Kas te kuulete mind, proua Cargols?“

„Hästi, väga hästi.“

„Ja kust te helistate, proua Cargols?“

„Sant Joan Despíst.“

„Sant Joan Despíst. Kas meid on Sant Joan Despísse kosta, proua Cargols?“

„Mina kuulen teid väga hästi. Kas teie kuulete mind?“

„Kuulen. Kust te helistasitegi, proua Cargols?“

Kardan, et Gurbi leidmine osutub raskemaks, kui ma arvasin.

15.00 Selle asemel et jääda ühte kohta pidama, otsustan kogu linna järjekindlalt läbi kammida. Nõnda kahaneb tõenäosus, et ma Gurbi ei leia, ühele triljonile, ehkki võimalus teda kohata on sellele vaatamata ebatõenäoline. Kõndimise ajal järgin täpset heliograafilist plaani, mille laevast väljudes oma süsteemi sisestasin. Kukun kraavi, mille on kaevanud aktsiaselts Kataloonia Gaas.

15.02 Kukun kraavi, mille on kaevanud aktsiaselts Kataloonia Hüdroelekter.

15.03 Kukun kraavi, mille on kaevanud aktsiaselts Barcelona Vesi.

15.04 Kukun kraavi, mille on kaevanud aktsiaselts Riiklik Telefon.

15.05 Kukun kraavi, mille on kaevanud Córcega tänava selts.

15.06 Otsustan täpse heliograafilise plaani hüljata ja kõndimise ajal vaadata, kuhu ma astun.

19.00 Olen neli tundi järjest kõndinud. Ma ei tea, kus ma olen, ja jalad ei kannu mind enam. Linn on ilmatu suur, kõikjal rahvasumm, lärm ei lakka. Mind hämmastab see, et ma ei leia siit harilikke mälestisi nagu mõne püha neitsi Juuli hauamonument, mida teetähiseks võtta. Pean kinni ühe jalakäija, kelle leplikkuse tase paistab olevat kõrge, ning uurin talt, kust võiksin leida kadunud inimese. Ta küsib, kui vana see inimene on. Kui vastan, et kuue tuhande viiesaja kolmeteistkümnepäevase aastane, soovib ta mul teda otsida Corte Inglési kaubamajast. Kõige hullem on hingata õhku, mida reostavad tihked ainesakesed. Teatavasti on mõnes linnaosas õhk nii paks, et elanikud topivad seda nahatüki sisse ja müüvad seda *verivorsti* nime all. Mu silmad kipitavad, nina on kinni, suu kuiv. Sardanyolas oli palju etem!

20.30 Päikseloojangul muutuks atmosfääri seisukord oluliselt paremaks, kui inimestele poleks pähe tulnud tänavavalgustust kasutada. Ilmselt on neil seda tarvis selleks, et nad näeksid tänavavalgustust, sest inimesed – ehkki enamik neist on rohmaka kehaehitusega ja välimuselt lausa inetud – ei suuda elada ilma üksteist nägemata. Ka autodel põlevad tuled, et üksteist paremini sihikule võtta. Temperatuur 17 kraadi, suhteline õhuniiskus 64 protsenti, nõrk edelatuul, merel kerge värelus.

21.30 Aitab. Ma ei jaksa enam sammugi astuda. Mu keha on märkimisväärselt viga saanud. Olen kaotanud ühe käe, jala ja kaks kõrva ning mu keel tilpneb nõnda kaugele suust välja, et pidin selle vöö külge siduma, kuna olin alla neelanud juba neli koerajunni ja lugematul hulgal suitsukonisid. Praegust seisu arvestades on parem jätkata otsinguid homme. Poen ühe pargitud veoauto alla peitu, lõhustun, ja materialiseerun laevas.

21.45 Energia laadimine.

21.50 Panen pidžaama selga. Gurbi puudumine rusub hinge. Pärast kaheksatsada aastat tema seltsis veedetud õhtuid ei tea ma, kuidas enne uinumist aega sisustada. Võiksin vaadata kohalikku televisiooni või lugeda ühe peatüki Lolita Galaxia seiklustest, kuid mul pole selleks tuju. Ma ei saa Gurbi kadumisest ja iseäranis tema vaikumisest aru. Ma pole kunagi olnud nõudlik ülemus. Olen alati lubanud meeskonnal, see tähendab Gurbil, oma tahtmiste järgi väljas käia (vabal ajal), aga kui ta ei kavatse tagasi tulla või hilineb, võiks ta viisakusest sellest mulle vähemalt teada anda.